

**Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen tehdystä valituksesta, kaupunginvaltuusto
19.5.2025 / 26 §**

Kaupunginhallitus 25.08.2025 § 190
145/10.03.02/2022

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on pyytänyt kaupungilta lausuntoa hallinto-oikeuteen tehdystä valituksesta. Valitus koskee Parkanon kaupunginvaltuuston päätöstä Tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen Lylyharjun alueelle 19.5.2025 § 26.

Valittajien vaatimukset hallinto-oikeudelle:

- Parkanon kaupunginvaltuuston 19.5.2025 tekemä päätös tulee kumota lainvastaisena.
- Asia tulee määrätä palautettavaksi Parkanon kaupunginvaltuuston uudelleen käsiteltäväksi.
- Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymispäätökselle on määrättävä välitön toimeenpanokielto.
- Tuulivoimahankkeelle on katsottava tarvittavan ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa ennen kaavan hyväksymistä ja täytäntöönpanoa.
- Osayleiskaavojen sijaan Lylyharjun tuulivoimapuiston ja muiden alueelle suunniteltujen hankkeiden toteuttamiseksi on laadittava Parkanon, Kihniön, Kurikan ja Virtain yhteinen yleiskaava, jossa Virtain puolelle kaavaillut tuulivoimapuistot ja niiden sähkönsiirto yhdistetään Lylyharjun ja Mäntyperän hankkeisiin sekä muihin alueen hankkeisiin.

Kaupungin vaatimukset:

- Valitus on jätettävä tutkimatta perusteettomana.
- Valitus on joka tapauksessa hylättävä ja Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaava on saatettava voimaan.

Valittajien esittämät perustelut:

Valittajat esittävät yleisluonteisena perusteenaan energiapoliittista argumentointia, jossa tuulivoiman ylituotanto sekä haittojen jääminen Suomeen ja hyötyjen siirtyminen ulkomaille nostetaan esiin. Kaavaa pidetään perustavanlaatuisesti virheellisenä ja kestävämmän, jonka lähtökohdat ovat vanhentuneet ja tavoitteet ristiriidassa paikallisyhteisön hyvinvoinnin kanssa. Lisäksi arviointien väitetään jääneen puutteellisiksi.

Valittajat viittaavat Ylä-Satakunnan lehtiartikkeleihin, joiden mukaan alueelle olisi tulossa 235 tuulivoimalaa, ja katsovat, että kaavoituksessa tulisi laatia kokonaisvaltaisempi yleiskaava maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 46 §:n mukaisesti. Lisäksi tuodaan esiin tuulivoimaloiden vaikutukset sähköverkkoon, mahdolliset piilokustannukset sekä professori Tomi Voutilaisen ja professori Olli Mäenpään esittämää kritiikkiä kuntien päätöksenteosta ja yritysten vaikutuksesta kaavoitukseen.

Valittajien yksilöidyt valitusperusteet ja kaupungin vastineet:

**1. Vaikutusten arvioinnin puutteet maisemaan ja asuinympäristöön
(MRL 1, 5, 9, 39, 54, 77b §; YSL 5 §)**

Valittajat katsovat, että kaava aiheuttaa merkittävää maisemamuutosta ja heikentää asukkaiden viihtyisyyttä, vedoten YVA-päätelmän melu- ja väärkearvoihin sekä aiempien hankkeiden perusteluihin.

Kaupungin vastine: Kaikki rakentaminen vaikuttaa maisemaan, mutta yksistään maisemanmuutos ei ole vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan peruste kaavan hylkäämiselle. Kaavan mukainen rakentaminen ei valittajien esille tuomilla arvoilla riko melun tai välikkeen ohjearvoja. Ei myöskään voida ottaa huomioon muita, vielä hyväksymättömiä hankkeita. Ympäristöluvan tai kaavan hylkäämiselle ei ole perusteita. Yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä Lylyharjun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (PIRELY/7148/2021) todetaan, että maisemavaikutuksia on arvioitu riittävästi ja johtopäätökset ovat oikeanlaisia. Hanke ei merkittävästi heikennä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai rakennettujen ympäristöjen arvoja.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysyttävä voimassa.

2. YVA-menettelyn perustellun päätelmän puutteiden riittämätön huomioiminen (MRL 9 §)

Valittajat nostavat esiin yhteysviranomaisen kannanotot arkeologisen inventoinnin ja yhteisvaikutusten riittämättömästä käsittelystä.

Kaupungin vastine: Lylyharjun tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä Parkanon osayleiskaava-alueen arkeologista kulttuuriperintöä selvitettiin maastoinventoinnin menetelmin vuosina 2021-2022. Lisäksi Parkanon osayleiskaava-aluetta on pieneltä osin inventoitu vuonna 2022 myös toisen tuulivoimahankkeen yhteydessä. Vuosien 2021-2022 maastoinventoinnin ja vuoden 2021 inventointiraportin perusteella on laadittu arkeologinen täydennysraportti (Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu 13.3.2025). Täydennysraportissa tultiin tulokseen, että alueen historia, arkeologinen potentiaali ja muuttuvan maankäytön alueet on riittävästi selvitetty eikä maastokäynteihin ole enää tarvetta.

Yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä Lylyharjun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (PIRELY/7148/2021) todetaan, että arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeen lopullinen vaikutusten arviointi on mahdollista vasta inventoinnin täydentämisen jälkeen, mikä aiheuttaa tämänhetkisen arviointityön johtopäätöksiin tiettyä epävarmuutta. Inventointeja on täydennettävä maakuntamuseoiden lausuntojen perusteella. Parkanon kaupunki toteaa, että Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymisaineiston liitteenä (liite 3.) oleva arkeologisen inventoinnin täydennysraportti kattaa yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä esittämän lisäselvitystarpeen ja hyväksytty Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaava perustuu alueidenkäyttölain 9 §:n mukaisesti kaavan merkittävät vaikutukset arvioimaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä Lylyharjun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (PIRELY/7148/2021) todetaan, että yhteisvaikutusten arviointi muiden hankkeiden kanssa on osittain puutteellinen ja sitä tulee täydentää hankkeen jatkosuunnittelussa. Parkanon kaupunki toteaa, että Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusvaiheessa hankkeen yhteisvaikutusten arviointia on täydennetty perustellun päätelmän mukaisesti ja kaavaehdotusta koskevassa lausunnossaan Pirkanmaan ELY-keskus toteaa, että yhteisvaikutukset on pääasiallisesti tunnistettu ja arvioitu hyvin.

Näin ollen Parkanon kaupunki toteaa, että Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan arkeologisen inventoinnin ja yhteisvaikutusten arvioinnin riittävyyttä koskeva valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

3. Osayleiskaavan riittämättömyys alueellisten kokonaisvaikutusten hallinnassa (MRL 4, 9, 46 §)

Valittajat katsovat, ettei kolmen voimalan osayleiskaava mahdollista riittävää kokonais- ja yhteisvaikutusten arviointia, ja esittävät kuntien yhteistä yleiskaavaa.

Kaupungin vastine: Hakijalla on oikeus hakea kaavaa erillisinä osayleiskaavoina, eikä tätä voida pitää hylkäämisperusteena. YVA-ohjelma kattaa kokonaisvaikutukset.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

4. Vaikutusten arvioinnin puutteet uhanalaisiin petolintulajeihin ja Natura 2000 -alueisiin

Valittajat viittaavat YVA-päätelmän huomioihin petolintujen osalta.

Kaupungin vastine: Petolinnun ja suurpetojen osalta Parkanon kaava-alueeseen ei kohdistu merkittävää epävarmuutta.

Lylyharjun tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Päretkivenneva-Teerineva-Pohjasneva Natura-alueen eheyteen yksin tai yhdessä muiden lähialueen hankkeiden kanssa. Siten suunniteltu tuulivoimahanke ei vaaranna lyhyellä tai pitkällä aikavälillä Natura-alueen koskemattomuutta. Tämän johdosta myöskään Natura-alueen tai Natura-alueverkoston eheydelle ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

5. Omaisuuden suojan loukkaaminen ja kohtuuton haitta maanomistajille (PL 15 §, MRL 39 §, 54 §)

Valittajat katsovat, että kiinteistöjen arvo alenee kohtuuttomasti.

Kaupungin vastine: Kiinteistön arvoon vaikuttavat useat tekijät, eikä tuulivoimaloiden mahdollinen vaikutus ole yleistettävissä. Kaava-alueella ei sijaitseasuinkierteistöjä.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

6. Suunnittelun ennen aikaisuus suhteessa vireillä olevaan lainsäädäntöön ja asiantuntijasuositukseen

Valittajat viittaavat tuleviin lainsäädäntömuutoksiin suojaetäisyyksistä.

Kaupungin vastine: Viranomaiset ovat velvollisia noudattamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Uusi alueidenkäyttölaki ei ollut vielä voimassa päätöstä tehtäessä.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

7. Pohjavesivaikutusten arvioinnin puutteet

Valittajat katsovat, ettei pohjavesiä ole huomioitu riittävästi.

Kaupungin vastine: Tuulivoimapuiston kaava-alue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle, joten suoria vaikutuksia pohjavedenlaadulle tai pohjaveden muodostumis- ja kulkeutumisolosuhteisiin ei ole. Lähin pohjavesialue, Hoseuskangas sijaitsee noin 2 km etäisyydellä kaava-alueesta. Sähkönsiirtoreittiä lähin pohjavesialue on Kuivasjärvi (0258102) noin 1,1 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta voimajohdosta. Parkanon kaupunki toteaa, että vaikutukset pohjavesiin on arvioitu riittävästi osana Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavaa.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

8. Infraäänien terveysvaikutusten selvittämisen puutteet

Valittajat korostavat infraäänien mahdollisia terveysvaikutuksia.

Kaupungin vastine: Matala- eli pienitaajuisen melun laskenta on tehty Lylyharjun tuulivoimahankkeen lähimmille asuin- tai lomarakennuksille. Parkanon kaupungin Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan osalta sisätiloissa Asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaiset toimenpiderajat eivät ylity. Parkanon kaupunki katsoo, että meluvaikutukset on Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavassa arvioitu asianmukaisesti Ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 mukaisin menetelmin ja valitusperuste on näin ollen hylättävä.

9. Sähkönsiirtoverkon valmiuden epävarmuus ja kaavan ennenaikainen hyväksyminen

Valittajat vaativat sähkönsiirron yhteissuunnittelua.

Kaupungin vastine: Sähkönsiirtoon liittyvät prosessit ratkaistaan kaavasta erillisissä viranomaismenettelyissä.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

10. Ympäristölupavelvollisuus ja sen suhde kaavoitukseen (YSL 27, 47 §)

Valittajat katsovat, että ympäristölupa olisi tarpeen hankkeiden määrän vuoksi.

Kaupungin vastine: Osayleiskaava koskee kolmea voimalaa, eikä melu- ja väärkearvot ylitä sallittuja rajoja. Mahdolliset rajoitukset voidaan asettaa rakennusluvassa.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

11. Kumulatiivisten vaikutusten arvioinnin puutteet laajalla tuulivoimakeskittymäalueella (MRL 9 §)

Valittajat viittaavat ELY-keskuksen huomautuksiin yhteisvaikutusten arvioinnista.

Kaupungin vastine: Käsillä oleva kaava on ensimmäisenä hyväksytty, eikä muiden kaavojen osalta vielä ole päätöksiä. Voimajohdon luvitus on erillinen prosessi.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

12. Arkeologisen kulttuuriperinnön selvitysten riittävyys ja ajoitus (MRL 9 §)

Valittajat katsovat arkeologisten inventointien olevan riittämättömiä.

Kaupungin vastine: Arkeologinen selvitys on päivitetty ja liitetty kaavaselostukseen.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

13. Negatiiviset vaikutukset hiilinieluihin ja rakentamisen aikaiset päästöt

Valittajat katsovat, että hanke vähentää hiilinieluja ja aiheuttaa päästöjä.

Kaupungin vastine: Rakentaminen vaatii noin yhden hehtaarin puustonpoiston voimaa kohden. Vaikutukset on arvioitu asianmukaisesti YVA-ohjelmassa.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

14. Mikromuovin irtoaminen tuulivoimaloiden lavoista

Valittajat katsovat, ettei mikromuovin irtoamista ole huomioitu riittävästi.

Kaupungin vastine: Laissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 16 § määrätään, että hankkeesta on toimitettava arviointiohjelma yhteysviranomaiselle. Arviointiohjelman tulee sisältää ehdotus arvioitavista ympäristövaikutuksista. Kuulemisen jälkeen yhteysviranomainen antaa YVA-lain 18 § (19.12.2019/1408) mukaisen lausuntonsa arviointiohjelmasta, jossa viranomainen ottaa kantaa arviointiohjelman laajuuteen ja tarkkuuteen sekä tehtäviin selvityksiin. Lylyharjun tuulivoimahankkeen lausunnossa (PIRELY/7148/2021) ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta yhteysviranomainen ei ole vaatinut mikromuovin irtoamista koskevia selvityksiä tai vaikutusten arviointeja. Näin ollen Parkanon kaupunki toteaa, että valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös pysytettävä voimassa.

15. Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark -alueen erityispiirteet

Valittajat näkevät alueen erityisyyden perusteena hylkäämiselle.

Kaupungin vastine:

Geopark-kohteista lähimpänä Parkanon Lylyharjun kaava-aluetta ovat Alkkianvuoren muinaisrannat ja näköalakallio, jotka sijaitsevat noin 14 kilometrin etäisyydellä hankealueen lounaispuolella. Kaupunki toteaa, että Parkanon Lylyharjun kaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark -kohteeseen.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

16. Taloudellisten hyötyjen jääminen maakunnan ja paikallistason ulkopuolelle

Valittajat katsovat tuottojen olevan vähäisiä ja haittaavan muuta elinkeinoa.

Kaupungin vastine: Väite ei muodosta oikeudellista perustetta osayleiskaavan hylkäämiselle.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

17. Puutteet asukkaiden ja maanomistajien vuorovaikutuksessa ja hyväksyttävyydessä

Valittajat korostavat vuorovaikutuksen ja lunastusmenettelyjen puutteita.

Kaupungin vastine: Lunastus liittyy sähköasemaan eikä sitä ratkaista osayleiskaavalla. Kaavassa ei myöskään lunasteta kiinteistöjä kokonaisuudessaan.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

18. Häiriöt teknisiin järjestelmiin

Valittajat nostavat esiin mahdolliset TV-, radio- ja mobiiliverkkojen häiriöt.

Kaupungin vastine: Vaikutuksia on arvioitu viranomaisten raporttien ja lausuntojen perusteella ja niitä seurataan myös rakennus- ja käyttöaikana.

Valitusperuste on hylättävä ja kaavapäätös on pysytettävä voimassa.

19. Yhteinen YVA-prosessi sähkönsiirrolle ja ympäristöministeriön toimivalta

Valittajat vaativat yhteistä YVA-prosessia laajalle sähkönsiirrolle.

Kaupungin vastine: Sähkönsiirron luvitusprosessi on erillinen eikä kuulu käsiteltävään kaavaan. Peruste on hylättävä.

Lopuksi valittajat esittävät laajempaa hallintaa ja kaikkien hankkeiden keskeyttämistä sekä paikallisten aluehallintovirastojen roolin kasvattamista.

Kaupungin vastine: Valittajien esitykset ovat poliittisia kannanottoja, joilla ei ole vaikutusta kaavan juridiseen arviointiin. Kaava tulee pitää voimassa.

Kaupungin lopputiivistelmä:

Valittajat nostavat esiin suunnitteilla olevien tuulivoimapuistojen määrän, mutta käsillä olevalla kaavalla mahdollistetaan vain kolmen voimalan rakentaminen Parkanon alueelle. Hankkeen vaikutukset on arvioitu laajoissa selvityksissä ja osayleiskaava täyttää sille asetetut vaatimukset. Parkanon kaupungin näkemyksen mukaan valitukselle ei ole perustetta ja Lylyharjun tuulivoiman osayleiskaava tulee pysyttää voimassa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

Valmistelija maankäyttö- ja kaavoituspäällikkö Erkki Salomäki

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta, että valitus on kaikin osin perusteeton ja se tulee hylätä edellä mainituin perustein.

Käsittely

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.